

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЕНГЕШ

Республиканы инвестиция онгларын кёбейтиуге энчи эс бурулгъанды

Казбек Коков КъМР-ни Башчысында Инвестицияла эмда предпринимательство жаны бла советни жыйлыуун бардырганды. Аны ишине КъМР-ни Правительствоосуна Председатели Мусукланы Алий, аны орунбасарлары, муниципал администрацияланы башчылары, предпринимательлени къаууму да къатышхандыла.

Ушакъны кезиуонде республиканы РФ-ни субъектлерини инвестиция онгларын миллет рейтингине къатышууга энчи эс бурулгъанды. Аны уа Стратегиялы башламчылыкъланы агентствосу жыл сайын къураиды. Республиканы оноучусу рейтингини битеу 67 кёрюмдюзюнд тинтирге буюргъанды, анда Къабарты-Малкъарны кюч ала баргъан инвестиция онгларын толусунлай кёрюгюзюрге керек болгъанларын айырып айтханды.

Озуп баргъан жылы Казбек Коков экономикагъа къыйын болгъаннга санагъанды. Аны бла бирге федерал ара регион

программалагъа кёре борчларын толусунлай толтургъанын да чертгенди. Ол а санкцияланы хаталарын азайтыргъа онг бергенди. «Жылны кеси файдаларыбызны кёбейтиу бла бошайбыз. Ала былтырдан 9 процентге асламдыла», – дегенди ол.

Инвестицияланы юслеринден айтханда, ала 9 айгъа 3,4 процентге кёбейгенди эмда 19,4 миллиард сомгъа жетгенди. Промышленность производствуну индекси январь-октябрь айлагъа 105,2, эл молкнюкю 104,2 процентди. Республиканы предпринимательлери, тыйгъычлагъа да къарамай, жангы болумлагъа

кеслерин жарашдыралгъандыла. Битеу уллу инвестпроектле жашауда бардырыладыла. Жангы инвестиция проектле да белгиленгенди – туризм, АПК бёлюмде, женгил промышленностида.

Республиканы Башчысы инвестицияла бла байламлы халны игилендирир ючюн, власть органла келишип ишлерге, бизнесменле бла байламлыкъ жюрютюрге керек болгъанларын чертгенди. Предпринимательлени жамауат биригиулерини ол ишлеге тири къатышуулары да бек магъаналы болгъанын эсгертгенди. Бизнесге къысыулыкъ этюну, анга жетген аурулукъну онг болгъаны къадар азайтыргъа, предпринимательлеге административ эмда правотыйгъычла салмазгъа тийишлиди, дегенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъар Республиканы къырал саугъалары бла саугъалауну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Ишлеринде жетишимле болдурганлары эмда кёп жылланы бет жарыккы урунганлары ючюн

Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаларгъа

КЕРТИЕВ Мурат Юрьевични – Жазагъа тюбетиуно федерал службасыны Къабарты-Малкъар Республикада Управлениасыны кеси къоркъуусулукъ жаны бла бёлюмюно таматасын

КСАНАЛАНЫ Абдуллахны жашы Мухтарны – Къабарты-Малкъар Республиканы Уруну эмда социал къоруулау министрствосуна социал льготаланы баш тёлеуленди департаментини башчысын

ТОГЪУЗАЛАНЫ Кемалны жашы Алимин – «Черек муниципал районну эл молкэмда аш-азыкъ управлениасыны» муниципал казна учреждениасыны баш специалистин;

сыйлы атла атаргъа:

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы артисти»

ГУЧАЕВ Залим Хасановиче – «Кабардинка» къырал академиялы тепсеу ансамбль» къырал казна учрежденианы балетини артистин,

«Къабарты-Малкъар Республиканы саулукъ сакълаууну сыйлы ишчиси»

КАЗАНОВА Лада Арнольдовнагъа – бийик билим берген «Х.М.Бербеков атлы Къабарты-Малкъар къырал университет» федерал къырал бюджет билим беруу учрежденианы медицина колледжини преподавателине,

«Къабарты-Малкъар Республиканы халкыны жумушла бла жалчытуу бёлюмюно сыйлы ишчиси»

ШИХАЛИЕВ Валерий Анатольевиче – чекленген жууаплыкы болгъан «Грушевая роща» санаторий» биригиуно директоруна

«Къабарты-Малкъар Республиканы физкультурасыны бла спортуну сыйлы ишчиси»

КИШЕВ Мухарби Адилевиче – Чегем муниципал районну жержерли администрациясыны физкультура, спорт эмда туризм жаны бла комитетини таматасын

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы устазы»

КОЧЕВОВА Татьяна Сергеевнагъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы К.КОКОВ
Нальчик шахар, 2022 жылны 27 декабри, №145-УГ

А.З.Кашежевни Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъалауну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Нальчик шахар округну «2-чи номерли лицей» битеуло билим берген муниципал казна учреждениасыны физикадан бла астрономиядан устазы **КАШЕЖЕВ Аслан Зарифовични** ёсюп келген тёлө-

ню окутууга бла юйретиуге уллу къыйын салганы эмда кёп жылланы бет жарыккы ишлегени ючюн Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаларгъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы К.КОКОВ
Нальчик шахар, 2022 жылны 28 декабри, №146-УГ

АЛГЪЫШЛАУЛА

Берекет жокъласын хар арбазны!

Багъалы къарындашларым, эгечлерим! Жангы жылыбыз кирип келеди. Озган жыл бизге энчи эди – Къабарты-Малкъарны 100-жыллыгын белгилегенбиз. Тарыхлы жолубузда кёп ахшы адамыбызны, аланы асыл ишлерин эсгергенбиз. Къайсынны, Залимин, Керимни, башха белгили инсанларыбызны юбилейлерин белгилегенбиз. Жигит ата-бабаларыбызны юлголеринде халкъыбыз алгъа жетишимли атлам этгени къууандырады.

Эски жылны ашыра, жангы жылда республиканы халкъына игиликле тилейме. Мамырлыкъ, саулукъ, берекет жокъласын хар бир юйюрно арбазны.

ЗУМАКЪУЛЛАНЫ Борис,
КъМР-де Адамны эркинликлери жаны бла уполномоченный.

Таула кибик бийик болсун сыйыбыз!

Хурметли жамауат!

Жангы жыл жангы умутланы туудурган кезиудю да, Аллах барынга да ол умутла толурча онг, узақ ёмюр, къаты саулукъ берсин! Аллах бир игилигизини минг этсин, халкъыбызгъа къошулган болмаса, къораган этмесин! Арбазларыбызгъа къалпагы бла келген – киеу болуп, жаулугу бла келген – келин болуп, жияуу бла келген а жангы туугъан сабийчик болуп кирсинле! Журтубузда бийик таула кибик, бийик болсун сыйыбыз, намысыбыз! Къууанчыларыбызда сау-эсен тюбеучюле болайык! Хар адам туугъан жерин, халкъын, атасын-анасын, жууугун-тенгин сюйюп, адамлыкъ борчларын ариу толтура барырача онг берсинле Аллах да, заман да!

МОЛЛАЛАНЫ Шарабуддин,
Социалист Урунууну Жигити.

Республиканы инвестиция онгларын көбейтуге энчи эс бурулганды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Казбек Коков предпринимательге Къабарты-Малкъардан барып, энчи аскер операциягъа къатышханлагъа бла алааны юйорлерине тутуучулукъ этгенлери ючюн энчи ыспас этгенди.

Кенгешде КъМР-ни экономикаы айнытыу министри **Рахайланы Борис**, КъМР-ни жарыкъландыруу эмда илму министри **Анзор Езаов**, КъМР-ни цифралы айнытуу министри **Ислам Ашхотов**, КъМР-ни Къырал эмда муниципал жумушла жалчытыучу кеп функциялы араны

таматасы **Аслан Афаунов** да селешгенди.

Советни жыйылыуунда предпринимательлени жумушларын толтурууну цифралы амаллагъа не къадар терк кечюрюрге кереклини юсюнден да айтылганды. Ол а керекли документлени алынуу болжалларын къысхартыр эмда бизнесге къысылуукъну азайтыр ючюн керекди. Республиканы онуючу ол ишни терклендирге буюрганды.

Сёз орта профессионал билим берген окуу юйлени предпринятияла бла байламлыкъларыны, 9-чу класслада окугъанлары устак

лыкъла бла шагъирейлендирууну, колледжде сурам улуу болгъан усталыклагъа энчи онгла къурауну юслеринде да барганды. Казбек Коков женгил промышленностьха специалистле хазырлауу окуу базасын орнатууну амалларын анга билдирлерин буюрганды.

Кенгешни кезиунде Советни 2023 жылда ишини планы да сюзолгенди. «Республиканы инвестиция онглары оютон улудула эмда жаланда 70 процентге хайырландыла деп, алай къарайма. Биз ишибизни тирилтирге бла игилендирге керекбиз», - дегенди ол. Аны

оюмуна кёре, предпринимательле республиканы инвестиция онгларын игилендируу къошумчулукъ этрге, тюрлю-тюрлю форумлагъа бла конференциялагъа къатышыргъа, сынауларын бир бирге билдирге, бирге ишлеуно да къуаргъа тийишлиди.

Советни жыйылыуунда айтылган оюмла, кёргозтолген амалла тинтилликдиле эмда эсге алынырыкъдыла.

КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствосуну
пресс-службасы.

Алгышпаула

Мамырлыкь орналсын туугъан жерибизде!

Багъалы шубъла!

Келген жыл халкъыбизгъа, республикагъа, къыралгъа да огурулу болуруна ышанама. Аны бла бирге, таукеллибизге жангы куч къошулуп, жюреклерибиз жангы жетишимлеге жол ишлесинле.

Хар биргизге да энчи саулыкъ, узакъ ёмур, санап-саны болмагъан ахшылыкъла тежейме. Келе тургъан жыл барыгъыны да къууандырсын!

Къайда айлансагъыз, къайда жүрсегиз да, атлагъан жеригиз игилик бла байламлы болсун. Мамырлыкь орналсын туугъан жерибизде.

УЯНАЛАНЫ Аминат,
КъМР-ни Башчысыны
кенгешчиси.

Ахшылыкь бла ырахатлыкь бизден кетмесинле!

Келе тургъан Жангы жыл бла республикабизни битеу халкъын алгышлайма. Хар адам юйор жашауларында тынчыкъ табып, саулыкьлу болсунла! Жуукълары, тенглери, ишчи нёгерлери куч-къаруу тапдырганлай, къууандырганлай турсунла! Ишигизде жетишимли болуругъузну тежейме.

Хар адам да Жангы жылгъа ахшы муратла бла тюбейди да, ала барсы да болсунла! Битеу жарсыула озгъан жылда къалсынла, огурулулукь бла ырахатлыкь бизден кетмесинле!

БАЙДАЛАНЫ Салих,
КъМР-ни Парламентини
Промышленность, транспорт,
связь, жол мюлкь комитетини
таматасы.

АЙНЫТЫУ

Нальчикде макарон фабрика ишин башлагъанды, консерва завод ачылыргъа хазырланады

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Казбек Коков** Нальчикде «Хлебный дар» макарон фабрикада болгъанды, аны нальчикчиле асламысында Нальчик макарон фабрика деп биледиле. Улуу къолайлыкъ бола тургъанлай, арт жыллада предприятие ишлемегенди. Шёндю инвестициялы келгенлерини хайырындан производство жангыртылганды.

Алгын республиканы Башчысы тюрлю-тюрлю сылтаула бла ишлерин келден бери бардырмай тургъан предпринятияны экономика кенгликге къайтарыргъа тийишлисин айтханды. Сёз ол санда Нальчик макарон фабриканы юсюнден да болгъанды.

Казбек Коков производстволу, фасовка эм упаковка цехлеге къарагъанды, продукция бла шагъирейленгенди, предпринятияны ишчилери бла ушакълашханды. Нальчик макарон фабриканы тарыхы 1935 жылда Нальчик ёт-

мек-кондитер комбинатны ачылуундан башланады. 1993 жылда ол «Макаронпром» ОАО-гъа, 2005 жылда – «Нальчик макарон фабрика» ОАО-гъа торлендириледи.

Мында технология ызла сакълангандыла, дагъыда макаронларыны качестволарын эм сырьёну тинген СКФО-да аттестациясы болгъан жангы лаборатория да. Предприятие 15 минг квадрат метр тийрени алады эм иги жалчытылыныпды. Инвесторла ызланы алгъадан ремонтларын этгендиле эм макарон затланы производствосун жангыртхандыла. Башха регионлагъа биринчи поставкала башлангандыла, гособоронзаказ алынганды, жууукъ тыш къыралгъа контрактланы жарашдыруу бардырылады, ассортиментни кенгертти иш тамамланады. Предпринятияны технологлары чыгарылгъан продукцияларыны конкуренциягъа чыдамлы болуукъларына ишексиздиле эмда производствону

иги да көбейтуге хазырланадыла. Республиканы онуючу предпринятияны таматалары бла ишни мындан ары тындырылууну юсюнден селешгенди, оборудованианы жангыртуу соруулагъа эс бурганды.

Ол күн Казбек Коков дагъыда келетлени жарашдыруучу жангы заводда болгъанды. Аны куючу суткагъа 240 тоннады, жарашдыруу кече-кюн да бардырылыкьды. Консерва завод ишин январьда башларыкъды деп белгиленеди. Предпринятие тыш къыраллы алчы производстволу оборудование бла жалчытылыныпды, башлау-тапандыруу ишле ахырына жетгендиле, тийре тапландырылады.

Фабрикада тыш къыраллы продукцияны алышдырылыкь келет суулары эм сабий ашлагъа, кондитер фабрикалагъа алма эзилгенни производствосу къураллыкьды. Аны инвестору келет продукцияны чыгаруу эм сакълау жаны бла ишлеген эл мюлкь предпринятияды.

Келетлени сакълагъан хранилищеледе кеп ёлчемде продукцияны тутарча онгла болгъаны ючюн иш кече-кюн да бардырылыкьды. Республикада энчи иели мюлклери болгъанла ёсдюрген келетлерин заводха бераллыкьдыла, ол санда кеслери алларына юзюлюп жерге тошген жемилшени да.

Республиканы Башчысы предпринятияны ишлерине бийик багъа бергенди, проектлени тийишлисича бардырыр ючюн керекли себеплик тапдырылгъын да белгилегенди. «Макарон производство, келетлени жарашдыруу да – къошакъ багъаланы юлгосюдоле. Бюгонгю экономика болумулада аллай амалла аш-азыкъ эм жарашдыруучу промышленностьну айнууларына себепликдиле. Ол а регионну экономикасына магъаналы къошумчулукъду», - дегенди Казбек Коков.

СЕБЕПЛИК

Культура эм искусство жаны бла грантланы ёлчемлери ёсерикди

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Казбек Коков** экинчи жылдан башлап республиканы къырал театрларына грант болушлукъ эки кереге кетюрюлюгюн билдиргенди, аллай себеплик Къырал филармониягъа эм «Кабардинка», «Балкария», «Терк къазакъла» тепсеу ансамбльлеге этиллиди. Андан сора да, маданиятны ишчилерини стипендиялары эки кереге кетюрюлюкюдоле, аланы бюгонгюде 600 адам алады. Аны юсюнден тюнене КъМР-ни Башчысында Стратеги-

ялы айнытыу эм миллет проектле жаны бла советни жыйылыуунда айтылганды.

Казбек Коков ол оную культура ишчиле бла алгъаракъда ётген тюбешлеуен сора этилгенди белгилегенди. Регионну таматасы андан сора да, 4 минг сом чакълы бир ёлчемде къошакъ ахчаны вуздан сора маданият махкемелеге чыгармачылыкь жаны бла ишлерге барлыкь 20 жаш адам аллыкьларын да айтханды.

КъМР-ни Башчысы маданият бёлюмге мындан арысында да

болушлукъ этилгенлей турлугъун чертгенди.

КъМР-ни маданият министри **Мухадин Кумахов** «Маданият» миллет проекте кёре 2022 жылда эки регион проект жашауда бардырылгъанларыны юсюнден хабарлагъанды – «Маданият кенглик» эм «Чыгармачылыкь адамла». 2022 жылда Дыгулыбгей, Ташлы-Тала, Камлюково, Урван элдеде эм Александровская станицада маданият юйлеге тынгылы ремонт этилгенди. Озрек элде маданият юйно жангыртылынуу

2023 жылда ахырына жетерикди. Нальчикде Маданият айынуу арасы ишленгенди, Жаш къураучуну театрыны тынгылы ремонту тамамланганды.

Нальчикде эм Азнорейде искусстволаны сабий шолларына ремонт этилгенди. Прохладнада 2023 жылда ахырына жетдирилди. Черек, Май эм Урван районла ДШИ-ле музыка инструмента, оборудование, окутуу материалла бла жалчытылынгандыла, модель китапханала къуралгъандыла.

ПАРЛАМЕНТ

Кюсегенлерин тапхандыла

«Муратланы назы тереги» битеу-россей акцияны чеклеринде **КъМР-ни Парламентини башчысы Татьяна Егорова** сабийлени тилеклерин толтургъанды эмда байрамла бла алгышлагъанды.

Спикер жашчыкъланы бла къызчыкъланы Парламентте чакъыргъанды. Ушакъны кезиунде уа саугъа ала сайлагъан усталыкъла бла байламлы болгъанлары ачыкъланганды. Сёзге, онжыллыкь Фатима визажист болургъа сюеди, аны себепли сабий косметика эмда артыкъда жаратхан къызыл тюрсюню бёрк, къол къагла эм шарф тилегенди.

Онжыллыкь Кантемир а блогер болуукъду. Ол а LEGO Minecraft конструктор тилегенди. Тогузжыллыкь Иман саугъаны тынгылы сайлагъанды – ол къара тюрсюню BMW машина, ол радиону болушлугуу бла ишлейди.

КъМР-ни Парламентини
пресс-службасы.

ЫСПАСЛАУ

Сёз нөгөригиз болур, иги хапарла бла кыуандырғанлай түрүр деп ышанама

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан,
«Заман» газетни баш редактору

2023 жылны биринчи жарымына газетте жазылуу бошалды. Ол жумуш редакцияда ишлегенли жууалгы кезулеринден бириди. Бу жол тиражыбыз, озган кезуу бла тенгештиргенде, 190 экзemplарга ёсгенди. Битеу да келир жылы биринчи жарымына 1641 адам жазылганды газетте. Бирси изданиыла «Кабардино-Балкарская правда», «Адигэ псалъ» - бла тенгештиргенде, аладан эсе алгыз чыккыбыз.

Бюгонлюкде газетни кыагыт тюрлюсюн сакылауу эмда айнытууну бек улуу борчубузга санайбыз. Электрон газетибиз да айныды, ыйыктыга беш керек жангыртылады, шабат эм соллу кюнледе да официал сайтыбызга материалланы салабыз.

Жазылуу ишибизге оккучуларыбыз да тири кытышкандыла, сау болсунла. Озган кезуде, эм улуу керюмдю Нальчикни почта бёломлериндеди. Башхача айтханда, шахарны тиресинде болган 19 почта бёлом 178 экзemplар кыошкандыла тиражыбызга. Огъары Малкърар газетни шүёлларыны саны 149-гыз жетгенин да белгилерчады. Тирнауузуз тёрт бёломюнде да аллай бир адам жазылганды. Кёнделени эки бёломюнде 138 адам алпыкды газетни. Ол да айныуду элге.

Къалган элерибизни юсюнден айтханда, хал былайды: Бабуент - 106, Хасания - 89, Тёбен Чегем - 89, Кышхатау - 68, Булунгу - 66, Акъ-Суу - 54, Герпегеж - 52, Янкой - 51, Ташлы-Тала - 37, Лашкута - 30, Былым - 25, Жангы Малкърар - 20, Жанхотия-21, Элбрус - 20, Хабаз - 18, Кичибалькы - 29, Кыара-Суу - 17, Огъары Бахсан - 15, Бызынгы - 16, Огъары Жемтала - 11, Бедик - 7, Биринчи Чегем эм Экинчи Чегем - 18, Кенже - 13, Хушто-Сырт - 13, Шалушка - 9, Жемтала - 6, Тёрс-Къолда бла Аушигерде тёртшюр адам жазылгандыла газетте. Биришюр, экишюр, ючюшюр газет алган министрстволла, ведомстволла эм тюрлю-тюрлю биригиле да бардыла.

Кёрюмдолоени юсюнден айта, тираж иги кесекте ёстен элени - Огъары Малкърарны, Бабуентни, Кёнделени, Тирнауузуз, Хасанияны, Тёбен Чегемни почта бёломлеринде ишлегенлеге ырызлыгымы билдиргере сюеме. Артыкыда Огъары Малкърарны почтасыны таматасы Темуккуланы Аминат, ол улуу элибизде жашагъанлагыз газетибизни магъанасын ангылатып, жызылыугыз иги кыошумчулык этгенди. Дагында Тирнауузуз бла Кышхатауу почта бёломлерини таматалары Афшакъланы Руслан бла Гажонланы Асият тиражыбызны ёсерине улуу кыйын салгандыла. Ол ишни таза жюреклеринден, миллет газетни энчилигин эм магъаналыгынын биллип бардырадыла, оккучуларыбызга да ангылатадыла. Белгилерчады: гиче элерибиз газетте жазылуу бла ахшы керюмдоле болдургандыла. Герпегежи, Ташлы-Таланы эм Булунгуну почталарында ишлегенлини - Бёзоланы Аминатны, Таукенланы Сакинатын, Акъайланы Фатиматны - атларын сагыныргыз тийишли кереме.

Жазылуу кампания хар жерде бирча бардырлайды, аны магъаналыгынын ангылагъан элдеде керюмдоле игидиле. Газетни ишчилери да элге айларю ючюн кыалмайдыла. Белгили журналистле Холаланы Марзият, Мусуккуланы Сакинат, Османланы Хыйса эм башхала оккучуларыбыз бла элдеде тюбешедиле. Алада жашагъан кёп сабийли юйюрлени, белгили эм фахмулу адамланы, кыол усталаны, иш кырап баш кечиндиргенлени, жер-жерли администрацияланы, мектепле-

де ишлегенлени, айырмалы жаш тёлбюзню юслеринден тохтамагъанлай материалла хазырлайдыла, биз аланы газетни бетлеринде бергенлей турабыз. Элерибиз бла байламлыккыны юзмезге кюрешебиз, анда жашайдыла бизни оккучуларыбызны асламысы, аладыла газетни бетлерини жигитлери. Мындан ары да ол ишге аслам эс буруллыкды.

Энди жазылуу кампанияга себеплик этгенли бир кыауумуну атларын сагыныуну тийишли кереме. Кырал Думаны депутаты Геккиланы Заурга, КъМР-ни жарыкландыруу эм илму министри Анзор Езаовча, КъМР-ни табиगत байлыкыла эмда экология министри Шауаланы Илиясча, КъМР-ни курортла эм туризм министри Мурат Шогенцуковча, КъМР-ни уруну эмда социал кыоруула министри Асанланы Алимге, Сюд приставланы федерал службасыны КъМР-де управлениыны таматасы - республикада баш сюд пристав Бауаланы Ахматча, Черек районну администрациясыны башчысы Кыулбайланы Аланга, Элбрус районну администрациясыны башчысыны кыулугун толтурган Сотталаны Къурманнга, «Нальчик» Банкны оюнуучусу Андрейланы Борисге, Республиканы клиника больницаны баш врачыны орунбасары Кыудайланы Шамилге, КъМР-ни саулык сакылуу министрствосуну сюд медицина экспертиза бюросуну таматасы Мечукъланы Алийханга, «Ахмат и К» биригиуну таматасы Гергаланы Азаматча бла баш бухгалтери Белла Бойцовага миллет газетте кыагыргъанлары ючюн улуу ыспас этеме.

Огъары Малкърарны экинчи номерли мектебини директору Жангорзаланы Борисге, Черек, Чегем эм Элбрус районлада электросетьлени таматалары Жангорзаланы Хасаннга, Жаболаны Маратча эм Хапаланы Юсюнге, РФ-ни МВД-сыны Черек эм Элбрус район бёломлерини таматалары Хапаланы Далхатча бла Шауаланы Арсеннге, Элбрус районну Халккы социал жаны бла жалчытуу комплексли арасыны директору Этезланы Мажитге, Элбрус районну Социал жаны бла кыоруулау эм иш бла жалчытуу арасыны таматасы Мырзаланы Замратча, Элбрус районну Жол мюлк управлениысыны таматасы Ахматланы Мурадиннге, МВД-ны Элбрус эм Черек районлада бёломлерини таматалары Оракъланы Урстамга бла Кызакъланы Тахирге, «Приэльбрусье» Миллет паркны таматасыны орунбасары Чочайланы Маликге, Бичекуланы Алимге бла аны юй бийчеси Елмезланы Ибрагимни кызы Лейлагызча эм башхалагы жазылыугыз иги себеплик этгенлери ючюн редколлегияны атындан сау болсунла дейме.

«Къайсыннга 100 атам» тарых, маданият эсгертемелени сакылаугыз болушлык этуу фондну таматасы Тетуланы Хадис, социал сетьледе жазылуу кампанияны баргъаныны юсюнден жамауатха билдирип, аны керюмдолоери иги болуугуна ахшы себеплик этгенди, сау болсун. Миллетни иши бла байламлы соруулагыз халккы улуу кёллю болмазга керекликсин энчи чертенди ол.

Сагынылгъанланы барысына да редакцияда ишлегенлини, кесими атындан да энтта да жюрек ырызлыгымы билдиргере сюеме. Ала малкърар халккы маданият хазнасын, ана тилин сакыларга, айнытыргыз кыошумчулык эттедиле. Ол ишни тамамлауда миллет газетни кыаллай бир кючю болгъанын иги ангылайдыла.

Газет миллетни энчилигини баш белгилеринден бириди. Ол себепден, келе турган жылда да «Заман» сизни керти шүхүгүз, огъурлу сёз нөгөригиз болур деп ышанама. Жангы жыл а оккучуларыбызга насып, монглык эм дуния ырахатлыккы келтирсин!

Оккучубузну оюму

Насийхаты, кесаматы да бизге багъалыдыла

Жабелланы Масхут огъурлу, эллилени араларында сыйып жюрюген адамдадан бириди. Жылы саны келгенине да къарамай, тириди, бюгонлюкде да машинаны кеси жюрютеди, узакды, жууукды демей, бир дуаны кыймайды. «Адамны кыуанчына бармасанг да, бушундан а кыалма», - дейди.

Масхут Чегем ауузунда Думалада тууганды. Бюгонлюкде Огъары Малкърарда жашайды, Мусукланы Хажибекирни кызы Зухура бла жети сабий ёсдюргендиле. Ала бирер жерде бек жарыккы урунадыла. Масхут бла Зухура бюгон насыплы алпа, амма болуп, тууган-туудуккыз кыуанып жашайдыла. Айтханымча, рульга олтуруп, Огъары Малкърардан Булунгугыз баргъанны кый-

ынсынмайды. Сёзю кимге да бал жакъганлай, жууугыз, ахлусу да ариу кередиле аны. Мени да узакым тюрлюдю, аманы къаршы жууугызду, аны себепли кыайда керсем да, бек тансыклайма.

Масхут «Заман» газетни да шүхүду, редакцияга келгере да бек сюеди, биз аны сакылаучубузну да сесе болур. Кёчюнючюлюкден кыайтханлы газетибизни бир жыл да кыймагъанды жаздырмай. Редакцияда ишлегенли бирин кыалмай таныды. Келип айтыр амалы болмаса да, телефон бла сёлешип, керек жерде махтап, бирде уа тырман да эте, аллай бир керти оккучубузду.

Газетни оккыгъандан тышында да, ол жазылганыны сюзген этеди. Аны магъанасын толусунлай бизге айтады. Ол таныгъанла, аны билгенле да кёлдоле республикада, аны себепли кимни юсюнден жазсакъ да, бир кыошумчулык этип да айтыр. Жамауатны сюйген адамды. Кёл жылланы ичинде элде терк болушлык керекли машинада ишлеп турганды. Бюгонлюкде Огъары Малкърарда

ветеран организацияны бир керти адамыды. Элде оноугыз аны излейдиле. Намысы, сыйы бийкдейди.

Бу кюнледе да ол, редакцияга келип, кёл насийхат сёлзе айтханды, келе турган Жангы жыл бла алгышлагъанды. Газетни тиражы аслам болгъанына да кыуанганын билдиргенди. «Таулу ёз тилинде чыккыган жангыз газетни нек жаздырмагъанына бек сейир этеме», - дейди ол. Аны бла бирге газетте чам хапарла басмалай туруубузну, сёзберлерибизни, бир онг бар эсе, уллураккычкы этип чыгарлыгыбызны тилегенди. «Алгын назмула да басмалануучу эдиле, аланы да кыайтарсагыз, иги боллукъ эди», - деп, аллай затланы да белгилеп кетгенди.

Жабел улу «Заман» газетте ишлегенлеге, аны бла бирге республиканы жамауатына да алгыш этгенди, дуния тынчлыгын эм саулык тежегенди. Биз да сыйлы таматабызга сау бол, газетни бетлеринде энтта кёл жылланы иги хапарла оккыу тур, дейбиз.

ШАУАЛАНЫ Разит.

Кертчилик

Почтада асламында тишируула ишлегенлерин ким да эслеген болур. Нек эсе да, ма аланы инбашларына тюшгендиле почта бла байламлы жумушла. Ол а ауур юкдюк. Сууукда, кюн аяусуз кыздыргъанда, жауунда, къарда, бузлауукда да алагыз посылкаланы, псымоланы, пенсияланы, башха керекли кыагытланы да жер-жерлеге жетдиргере тюшеди.

Анасыны ызы бла

Аланы не заманда да адамла ашыгып сакылайдыла, алагыз сюйюп тюбейдиле. Ала кёлпеге сёз нөгере да боладыла, жарсыулары бар эсе, жапсарадыла, кыуанчларына кыуанадыла. Кыайтып келсе уа, почтаны кесинде да - дуния бла бир иш. Кёлпеге анга чыдаалмайдыла. Жаланда жууаплыккынын сезгенле, тёзомлюле, халал жюреклиле къаладыла. Черек районну Кышхатау элиндеги почта бёломюнде оператор Гажонланы Асият ма аллайладанды.

Ол анда ишлегенли жыйырма тёрт жылдан атлагъанды. Тюзюрек айтсакъ, мектепни бошагъандан сора келгенди бери. Сёзсюз, Асиятны энчи оккыу юйню угъай да, вузну бошап чыгарга къолундан кёлпекди, алай олбушны сайлагъанды. Аны сылтауу да бар эди: анасы жашаууну отуз беш жылдындан артык заманын бу жумуш бла байламлы этгенди.

Мектепде оккыуанында, анама почтагыз барып, аны ишлегенине къарап, бирде болушуп оккыуна тургъанма. Ол ишин бек сюйгенди, аны тынгылы, айыпсыз да тамамлагъанды. Бир заманда уа банкда ишлерге оккыуна чакъ-

ыргъандыла, алай юйренген жеринден, коллективден айырылыргыз унамагъанды. Алай бла пенсиягыз чыккынын мында ишлеп турганды.

Элде ол танымагъан, билмеген адам жокъ эди. Посылка келип, иесине билдиргенден сора, бир кесек мынчыса, телефон бла сёлешип неда юйюне оккыуна барып айткычусу эсимдеди. Ол заманда тюшонген эдим почтачыны иши кыйын да, сейир да болгъанына. Не десек да, ол адамла бла байламлыды. Алынгыз кёл тюрлю инсан келеди. Аланы хар бирини сорууларына тынгыла жууапла бериге, ангыламагъан, билмеген затларын айтып ангылатыргыз тюшеди, - дейди Асият.

Таулу кыз бек алгыз почтада оператор болуп ишлегенди, андан сора аны связь бёломню таматасына салгандыла. Алай юйюрге сабийле гиче болгъанлары бла байламлы, Асият жууаплы ишден кетип, газеттеге жаздыруу бёломге кечеди. Озуп барган жылны экинчи, келе турган жангы жылы да биринчи жарымына быыйл газеттеге бла журналлагыз жазылуу ишге жууаплы эди да, эки жолда да почта бёломю ол борчну тын-

СОЛДАН ОНГГА: Кыулбайланы Мадина, Кыойчуланы Елена, Гажонланы Асият, Магомедова Ира, Чеченланы Танзила.

гылы тамамлагъанын чертип айтырчады. «Заман» газетни жаздырыргыз да ол дайым болушуп турады. Аны ючюн биз да, редакцияны коллективни, анга бек ырызбыз.

Башха элерибизни почта бёломлеринде ишлегенле да ол жумушха улуу кёллю болмайдыла. Газетлеге, журналлагыз жазылуу башлангъанлай, биз да ангылатыу ишни бардырып тебирейбиз, - дейди ол бизни бла тюбешген кезиуде.

Асият бла ушагында, ол кесини юсюнден артык бек айтыргыз сюймегенди, башхаланы махтарга кюрешгенди. «Районну Огъары Малкърар, Бабуент, Кышхатау элдеринде почта бёломледе да ишлерин билген, анга жууаплы кёзден къарагъан, аны тынгылы тамамлагъан тишируула ишлейдиле, дейди ол. - Ала элдеринде жашагъанланы барысын да таныдыла, бирде жауаплы эли бир кыйырындан башхасына чыгъадыла. Кесигиз билгенликден, бизни элерибиз таулу, тёлшо жерледе орналыдыла. Аланы барысына да жалаанда ыспас этерчады».

ХОЛАЛАНЫ Марзит.

ЖЕТИШИМИЛИК

Алимге
жангы
саугъа

КъМР-ни бла КъЧР-ни илмуларыны сыйлы къулдукъусу, Россейни Илмула академиясыны Къбарты-Малкъар илму арасыны баш директоруну илму жаны бла кенгешчиси, Россей академияны табийгъат илмулада профессор, РФ-ни илму эм бийик технология жаны бла сыйлы ишчиси, филология илмулары доктору

Улакъланы Зейтунну жашы Махти илмуда жетишимлери эм жамаут-къырал ишлеге тири къатышханы ючюн кеп тюрлю саугъалага тийишли болганды. Ол санда: КъМР-ни, Россейни илмула академиясыны, КъМР-ни Парламентини, КъМР-ни Айыруу комиссиясыны, КъМР-ни илму арасыны президиумуну эм башха илму-окуу араланы сыйлы грамоталары бла эмда «Кърымшамхалланы Ислам», «Къулийланы Къайсын», «Кавказда мамырлыкъ эм тюзлок ючюн» (2021), «Ингушетия Россейге къошулганы 250 жыл» (2021) деген майдалла бла саугъаланганды.

Бу кюндеде махтаулу жерлешибиз «Адамны эркинликлерин къоруулаганы ючюн» деген майдалга тийишли болганды.

ЭЛ МЮЛК
ИЛМУЛАНЫ
ДОКТОРУ
БОЛГАНДЫ

Бу кюндеде Къбарты-Малкъарда Россейни Илмула академиясыны филиалы болуп тургъан федерал илму арада битимле жаны бла ишлеген тамата илму къулдукъу **Малкъондуланы Хамидни къызы Аминат**, бизни республикада къышлыкъ будайдан иги тирлик алыр ючюн не амалла этерге боллугун тинтип, улуу илму ишин - доктор диссертациясын - къоруулаганды.

Алай бла ол таулу къызланы араларында эл мюлк жаны бла биринчи илму доктор болганды. Ма алай саугъа этгенди халкъына Аминат бу келе тургъан Жангы жылгъа.

Даражалы эришиуден – диплом

КъМР-ни Журналистлерини союзуну председателини къуллугун толтургъан **Шауаланы Разият** «Журналистле жер-жерли самоуправление жанлыдыла» деген 5-чи битеуроссей конкурсу диплому бла саугъаланганды. Ол жарашдыргъан «Летописцы Кабардино-Балкарии» деген китап ол конкурсу «Бек иги социал проект» номинациясында белгиленгенди.

Саугъалауа РФ-ни Федерал Жыйылууну Къырал Думасында этгенди. Анга Къырал Думаны Регион политика эмда жер-жерли самоуправление жаны бла комитети, Россейни Журналистлерини союзу, Россейни Естестволу илмуларыны академиясыны федератив къуралы, жер-жерли самоуправление эмда жер-жерли биригуле жаны бла бёлюму, Коммерциялы болмаган организацияланы битеумиллет союзу себеплик этгенди.

«Журналистле жер-жерли самоуправление жанлыдыла» деген 5-чи битеуроссей конкурсу дипломларын илерине Россейни Муниципал академиясыны президенти, Коммерциялы болмаган организацияланы битеумиллет союзуну президенти Александр Айгистов бла Россейни Журналистлерини союзуну секретары Наталья Чернышова бергенди.

Саугъалауа аталгъан жыйылуыгъа Къырал Думаны Регион политика эмда жер-жерли самоуправление жаны бла комитетини аппаратыны башчысы, Россейни къырал социал университетини къырал эмда муниципал управленианы кафедрасыны таматасы, юридический илмулары доктору Игорь Викторович Бабичев, Россейде жер-жерли самоуправление эмда тийрелени айнытуу жаны бла белгили къулдукъула къатышхандыла.

АЛГЫШЛАУЛА

Этюр, жигит жашларыбыз сау къайтсынла!

Къбарты-Малкъарны халкъын келе тургъан 2023 жыл бла жюрегимден алгышлай-ма. Жангы жыл битеу къыралгъа, хар инсаннга, энчи уа айтбат, ариу республикабызга огурулулукъ, мамырлыкъ, тынчлыкъ, хар юйюрге къолайлыкъ эмда насип келтирсин!

Тамата тёлуге саулыкъ, узакъ ёмюр тежейме. Ёсап келген тёлуюн уа жашау жоллары жарык болсун, улуу хорламгъа элтсин, ахшы муратлары толсунла! Къыралыбызны келир кюню жаш адамларыбызны къолунда болганын унутмасынла.

Бюгон къыралыбызны къоркъуусулугун сакълагъан этюр, жигит жашларыбыз хорлам бла сау саламат юйюрлерине къайтсынла.

Жангы жыл жюрек тынчлыкъ, къууанч, ахшылыкъла келтирсин!

ХАСАЙТЛАНЫ Лиза,
КъМР-ни Парламентини депутаты,
КПРФ-ни фракциясыны келечиси.

ЮБИЛЕЙ

Халкъ байрамланы
къураучу Музафар

Къбарты-Малкъарны маданиятыны сыйлы къулдукъусу, композитор Этчеланы Шарабудинни жашы Музафар халкъыбызда музыка жаны бла тири ишлеген жашларыбыздан бириди. Кеп болмай анга 60 жыл толганды.

Музафар Огъары Жемталада туугъанды, ёсенди. 1973 жылда, Нальчикде энчи интернат ачылып, эл-элледен музыка, жыр жаны бла фахмулу сабийлени жыя айланганды, министерствону комиссиясы Огъары Жемталада 3-чю классда окъуй тургъан Музафарны да сайлагъанды. Анасы Таукенланы Халимат уста къобузчуду. Къобуз жюрюген юйде музыка искусствогъа фахму къан бла тин бла да келеди, баям. Ол биринчи устасы болганды Музафарны.

Ол интернатха айырылгъанла тюшге дери 6-чи школда окъуй эдиле, тюшден сора уа – 1-чи музыка школда. Анда Музафарны къобуз согъаргъа В. Жуков бла Г. Гетигежев юйретгенди.

Школну жетишимли бошагъан жашны музыка училищени музыка инструментледе согъаргъа юйретген бёлюмюне ётюргенди. Анда Музафарны устасы белгили композиторла Нихат Османов бла Нгуен Ван-Нам болгандыла. Анда окъуй тургъанлай окъуна, ол Огъары Жемталада «Аязчыкъ» деген ансамбльни къурагъанды.

Училищени тауусуп, 1982 жылда Этче улу Краснодарда культура институтха кирип, анда окъугъанды. Ол жыллада «Юность Кубани» деген ансамбледе да ишлегенди. Аны биргесине къыралны кеп жерледе айланганды. Фахмулу къобузчу концерт программаны къурай, бардыра да юйренгенди. Оркестрге малкъар макъамладан жарашдырылгъан фантазиясын да ол кезиуде жазгъанды. Краснодар крайда музыка эришиулден биринде ол иши биринчи жерге чыккъанды. Музыканы акылманлары аны ол ишине бийик багъа бергенди. Фантазиясына къошуп, диплом ишин да анга кере жарашдыргъанды Этче улу. Ол чыгъарма Краснодарны культура институтуну окуу программасына къошулганды.

1987 жылда Нальчикге къайтханда, республикалы радиону малкъар тилде бериулерини ол замандагъы баш редактору Созайланы Ахмат аны ары суратлау-музыка бериулен редакциясыны таматасыны къуллугунда ишлерге чакъыргъанды. Ол бюгон да анда ишлеп турады.

Биринчи ол миллет жыр искусствобузну фондун тинтиуню, толтурууну къолгъа алганды. Эллеге, шахарлагъа барып, фахмулары излеп, аланы радиога чакъырып, музыка инструментледе сокъдуруп, жырлатып башлагъанды. Иги кесек назмулга музыка да жазгъанды.

1990 жылда уа Музафар «Салам алейкум!» деген автор программасын къурагъанды. Ненча жангы ат айтыргъанды ол анда: Таукенланы Марзият, Текуланы Амур, Бечелланы Зарема, Газаланы Алим, Мусукаланы Руслан, Тёппеланы Алим, Таукенланы Жаннет, Атмырзаланы Элдар, Хасайтланы Руслан, Кючюкланы Аслан, Аппайланы Ислам, Алим, «Ийман», «ААА» ансамбле... Жаш жырчыларыбыз, хасанияты жашла къурагъан халкъ ансамбль «Амности», кенделенчиле жырлагъан «Таулан», башхала да халкъла аралы конкурслары лауреатлары болгандыла. Аланы атлары радиону Музафар бардыргъан бериулерини юсю бла ачык болгандыла.

Ма алай тюзетгенди ол жаш адамланы жашау жолларына. Этче улу республикалы, халкъла

аралы фестивалыла къурагъаны, Татарстан, Башкъортостан, Къыргызстан, Къазахстан эм башха республикала бла культура байламлыкъла тохташдыргъаны да къолайлы ишле болгъанлары заман кёрюзгенди.

«Салам алейкум!» проектге къатышыргъа сыйгенлени саны жылдан-жылгъа ёседен-ёсе барганы бла байламлы, «Салам алейкуму жулдузчукълары» деп атап, Музафар гитчечиклени сахнага алай чыгарганды. Ол фестивалыны барыуу ардан-артха халкъ байрамгъа ётген эди.

«Салам алейкум!» 1998 жылда Россейни Артиадасыны лауреаты болганды. Музафар 2001 эм 2002 жыллада «Салам алейкум!» программада айтылгъан бек иги жырлары, энчи китап этип, чыгарганды. Быллай аты бла Тюрк тили миллетлени халкъла аралы фестивалылары да болгъан эди.

Музафар бизни поэтирибизни сёзлерине иги кесек макъам такъганды. Аланы жаздырыргъа деп, кеси алай ара да къурагъанды. Алай бла кёплени сахнага хазырлагъанды, жырлатханды. Андан айтадыла: «Къудайланы Мухтар бизни тепсетген, Этчеланы Музафар а жырлатхан этгенди», – деп.

Бюгон ол эки жюзден артык жырны, оннга жете симфония чыгъарманы авторуду. Жюзге жууукъ халкъ жырны макъамларын жангыдан жарашдыргъанды, бир къауум спектакльге музыка жазгъанды. Отарланы Омар жырлагъан жырлары къауумны жыйып, китап этип чыгарганды. Малкъар жыр искусствобузу инжилерин жыйыуда, аны кенг жайыуда, айнытууда этген жетишимлери ючюн анга «Къбарты-Малкъарны маданиятыны сыйлы къулдукъусу» деген ат берилгенди. Ол КъМР-ни Правительствоундан Сыйлы грамотага тийишли болганды. Дагъыда Музафарга Халкъланы шухлукъларыны алтын ордени бла Шимал Кавказын бек бийик саугъасы – «Алтын микрофон» берилгенди.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

ЮЙОР

«Бары да маданиятыбызны биледиле — ол аланы дунияларыды»

Алгарақалада Къабарты-Малкъаргъа иги хабар келгенди: Россейни Президентни Владимир Путин битеу да уллу къыралыбызда «Жигит ана» деген атха тийишли кѳрген жети тиширѳуну араларында Бедик элден Ахматланы Анджеда барды. Аны баш иеси Ахматланы Элдар жерчилик бла кюрешеди, он сабийлери уа окууда, иште да алчыладыла. Биз Анджеда бла ушакъ этгенбиз.

– Анджеда, биринчиден, сабий саугъа бла алгышлайбыз. Экинчиден, биз билирге суйген: он сабийни ѳсдюрген, окъутхан шѳндюгю дуняда къыйын тѳйюлмюдѳ?

– Уллу юйорню игилиги: сабийле бир бирлерине къарайдыла, ишлеп башласала бахчада, бири чыкъган бла, къалгъанлары къатына сѳеледиле, окъууда да юй ишни ангыламагъаннга, эталмагъаннга башчалары болушадыла. Аталары да, мен да сабийле жамауатха жарагъан адамла болсала сѳеибиз.

Туристле Минги тауну тийресине келген кезиуде повар болуп ишлейме, башха заманда уа сабийлени къатларында, не десек да, атала-анала балала бла кѳбюрек болургъа керекдиле. Бусагъатда уа къалай болады: уллула иште, ахча ишлер къайгъыда, гитчеле садикледе, школлада...ол къаллай жашаууду? Заманыбызны сабийлерибизден къызгъанмазгъа керекбиз, ариу сѳзюбюзно, жюрегибизни, жашауубузну да! Ала насыплы болгъанларын кѳрсек, бизни да кѳлюбюз кѳторюледиле.

– Сизге бу жыл энчи болгъаны баямды?
– Хау, къыралыбызны башчы

сы сыйлы атха тийишли кѳргенди мени, дагъыда быйыл элли жылым толгъанды, бек башы уа – биринчи туудугъубуз туугъанды. Аллахха шукур, манга огъурлу жылды, алай мен хар юйорге иги жыл болса сѳеиме. Биреу жилияса, кимни да жюреги чанчады. Битеу да жамауатда тынчылык болса, аны хар бирибиз да сезгенлей турабыз, арабызда байламлык бек кючлюдѳ.

– Сиз экигиз да бедикчилемисиз?

– Угъай, мен Герменчикденме, баш ием а Нальчикде ѳсгенди. Бизде юч сабий бола эдик, Ахматлада уа – сегиз, къыйын анам да СССР-ни «Аналыкъ махтау» деген майдалы бла саугъаланганды.

Биз а Бедикге Нальчикден юч сабийибиз болгъандан сора кѳчгенбиз. «Элли айныу» деген программагъа тошюп, къырал болушлукъ бла мында жангы, эркин юй ишлегенбиз. Эски юйюбюзно ойгъаныбызда, сабийле: «Биз анда къалай насыплы

эдик», – деген эдиле. Ол сѳзле манга бек магъаналыдыла. Сабийле насыплыла болсала сѳеиме. Жангы юйюбюз битгенден сора окъууларына, айныуларына аслам эс бурургъа онгла чыкъгъандыла.

– Мен билгенден, сиз барыгъыз да жамауат иште да къатышасыз?

– Хау, сабийлени атасы элли администрациясыны депутаты, Эльмира Эльбрус районну Жаш тѳлоу палатасына киреди, Асият битеуроссей эм республикалы эришиуледе, олимпиадалада кѳп кере алчы болгъанды, 2009 жылда «Бирлешген Россей» партияны стипендиаты эди, мини-футболдан командалары республикалы эришиуледе биринчи жерни алгъанды, дагъыда Россейни экологларына жыйылыуларына барады, табийгъатны сакълау барды бла уллу иш бардырады. Аманла да кѳп олимпиадалада, конкурслада саугъаланнганды, бусагъатда Ставропольда

«Алан» маданият араны ишине тѳри къатышады.

Андан сора да, энчи чертип айттыргъа сѳеиме: сабийле малкъар маданиятны биледиле, миллет тепсеуле, жырла, малкъар поэзия – ол аланы дунияларыды. Махтанып айтхан сунмагъыз, жаланда болгъан затланы сарнаргъа кюрешеме, къошмайкъоратмай. Онусуну жюзден артыкъ махтау къагъытлары, эришиуледе алгъан жерлерине шагъатлыкълары бардыла. Биз сабийлеге юйде бош турургъа къоймайбыз. Къара иште да юйренсинле, китапла да окъусунла, билимлиле болсунла деп акълыбыз алайды. Школ устазладан аз билмейме мен Къайсынны бла Къазимни назмуларын, кесим къабартылы болгъанлыкълыгъа. Аланы поэзияларына жораланган битеу ишлеге къатышбыз. Таулу халкъ бек огъурлу, ишти, таза ниетли халкъды.

– Сизни къыйын атагъыз Ахматланы Магомет, жаннетли болсун, кѳчгюнчюлюкню сынагъан

лыкълыгъа, бийик билим да алгъанды, конструктор да болгъанды. Ол сабийлеге юлгѳ болур?

– Хау, биз аппаны унутмайбыз. Ол да, ынна да дунияларын алышхандыла, жаннетли болсунла. Жаланда бир ыннабыз сауду – мени анам, къонакъгъа келсе, бек къууанабыз. Бусагъатда тамата къызыбыз Эльмира декретдеди, Асият Ставропольда реаниматолог-анестезиологду, Камилла бизнес бла кюрешеди, Минги тауну тийресинде ишлейди. Амалия медицина факультетни тѳртюнчю курсуну студенткасыды, Къууанч а юридическийде биринчи курсдады, экиси да Ставропольдадыла. Школчуларыбыз – Елизавета, Согдиана, Барисбий, Узейир, Магомет. Хар сабий бир дуняды, хар бири бла жангъдан ѳсебиз, ол бек сейирди.

Магомет конструктор боллукъма дейди, аппасыча, Аллах айтса, жетер муратына. Асиятны беш жылы толгъанда, школгъа барам дѳйди да, мен а: «Алыкъа эрттеди санга. Заманын жетсе, барыбыз школгъа», – дейме. Ола: «Мама, мен генииме, кесим да врач боллукъма, окуялыкълыгъа, къоркъма», – деген эди. Кертиси бла да, алай болду.

Сабийле билмеген, сезмеген зат жокъду! Аталары окъууларына бек сакъды, дерслерин этерге болушады. Юйор кеси бир къыралды, хар инсан да борчун толтурса, окъуса-ишлесе, хар зат да тап барады. Мен ушагъыбызны ахырында битеу юйорлеге да насып келсин, дейме. Жаланда огъурлу алгъышла толсунла. Бир бирибизге билеклик, хурмет-сый эте жашайыкъ!

БАЙСЫЛЛАНЫ Марзият.
Сурат авторнуду.

Бирлик, сѳймеклик эм ышануулукъ

Хасанияда юлгюлюге саналады Ксаналаны Алимни бла Любаны юйорлери. Ала къадарларын бир этерге таукел болгъанлы 37 жыл толгъанды. Бирге юч сабий ѳсдюредиле, туудукълары да бардыла. Алай Алим Хадисович бла Любовь Оюсовна жаланда кеси сабийлерин ариу юйретип къыймай, элли сабийлеге да билим бере келгенли отуз жылдан атлагъанды. Ксана улу устаз болуп 1988 жылдан бери ишлейди. Ол «Къабарты-Малкъарны физкультурасыны сыйлы ишчиси» деген атха да тийишли болгъанды.

Любовь Оюсовна да 16-чы номерли школда сабийлеге ана тилден дерсле бередиле. Аны окуучулары тюрлю-тюрлю даражалы олимпиадалада алчы жерлени алып келедиле. Былтыр а Ксаналары, Нальчик шахарны администрациясы Юйорню, сѳймекликни эм кертичиликни кюнѳне жоралап бардыргъан муниципал конкурса къатышып, биринчи жерге бла майдалгъа тийишли болгъандыла.

Аланы тамата жашлар Артур инженер болуп, «Гладиатор» спорт комплексте иш-

лейди. Марат а, юридический факультетни бошاپ, Тула шахарда полицияны школунда окъуйду.

Кѳп хасаниячы сабийледече, менде да Любовь Оюсовнаны къыйыны уллуду. Тилин, халкъын да сыйлай билген устазны эллилери, тенглери да хурметин кѳредиле. Бюгюн ол мени ушакъ нѳгеримди.

– Любовь Оюсовна, устазлыкълыкны кесигизми огъесе адам айтпымы сайлагъансыз?

–Тѳртюнчю классха барып башлагъанымда, бизни школгъа малкъар тилден бла литературадан устазыбызгъа къарап, аныча болургъа суйгенме. Устазыбыз игиден, дерслеге сейирибизни ѳсдюргенден туугъанды мени жюрегимде ол сѳймеклик. Андан башха бир усталыкъгъа эс бѳлмегенме. Юйде да артыкъ ыразы болмай эдиле, алай кесими сайлауума бир кере да чогъож болмагъанма. Мен сагъыш этгенге кѳре, адам кеси сайлау этсе, ишлеген да тынчыракъ болады.

– Школ къаллай бир заманыгъызны алады?

– Юйде ананы жумушлары

ны, борчларыны саны жокъду. Аладан бош болгъанлай, жукъугъа бѳлюннген замандан башха кезиуде, сабийлени дефтерлери къолумдан кетмейдиле. Школ жашауум магъанасыды десем, ѳторюк айтмам.

– Шѳндюгю заманда сабийле телефонла эм башха технологияла бла аслам хайырлангы, кеси тилибизде осалыракъ сѳлешгенлери эсленимди дерследе?

– Уллуракъ сабийле игирекдиле тилге гитчеледен

эсе. Орус тилде жомакълыгъа асыры кѳп къарагъанда кѳреме аны сылтаун. «Алан тил» деген сайтдан жомакъланы салып, сейирсиндирге да кюрешеме, бек союноп къарайдыла. Абаданыракъ бола баргъанлары бла, ана тилде аслам сѳлешип башлагъанлары бек къууандырады. Тамата классладан сабийле кѳп болмай ана тилден республикалы олимпиаданы шахар кезиунде алчы жерлени алгъандыла. Аллай шартла бек къууандырадыла.

– Юйорлени араларында баргъан конкурса къалай къатышханыгъызны юсюнден айтсагъыз эди.

– Бизни юйорюбюз устазлыкълык иш бла тѳлюден-тѳлюге кюреше келгени себепли, эришиуге школну атындан къатышхан эдик. Къыйын атам да устаз болуп кѳп жылланы ишлегенди. Сора уллу къызыбыз да бу ызы сайлагъанды. Ол себепден эришуде бизни биринчи жерге тийишли кѳргенлери бла бек ѳхтѳмленебиз. Элибизни, мектебизни да атларын иги бла айтдыруу а бек сыйлы жумушду. Бизге бу жууалпы ишни ышанганлагъа да ыразыма.

– Любовь Оюсовна, байрам кюнлени аллында халкъыбызгъа къаллай салгыш айттыргъа сѳесиз?

– Мамыр жашау сакълансын, хар юйорню да монгулугу ѳссюн! Жашау бир кесек къыйынракъды шѳндю, аны себепли хар инсанни да жашауна жангы жыл бла ахчы тюрленуле келсин! Миллетибиз кесини тилин, маданиятын, байлыгын сакъласын, аиньтсын! Сабийле аслам туусунла!

ХОЛАМХАНЛАНЫ Алима.

– Азамат, терек бахчачылыкда ишлеп не хыйсапдан башлаганса?

– Атам Маулан терери ийлеген цехи бар эди, ол себепден манга да аны бардырырга, тасхаларын биллирге эм айнытырга тошгенди. Ол иш аз файда келтире башлаганда уа Байдаланы Зулкарний терек бахчала кырайды да, мени кесине ишлерге чакырады. Кесими сынар

ланы Алий, кылауурла Байдаланы Расул, Хапаланы Ахмат, Чеченланы Кырман, Бёзоланы Алан, Гуртуланы Рамазан эм Жалпуланы Мажири, трактористле Хапаланы Мухтар бла Кармоков Руслан, механик Хапаланы Музафар эм мелиоратор Макоев Мурат ишлейдиле.

Аушигерде да юч кылауур, эки тракторчу, сугъарычу эм механик кыармашадыла.

– Бусагъатда «Гала», «Голден» эм «Фуджи» сорта ёсдюребиз. Жетгенлерине кёре алмала августу жыйырмаасындан башлап октябрыни ахырына дери жыйыладыла.

Биринчи жыл 250 тонна жыйганыбыз эсимдеди. Быйыл аны 1100 тоннага жетдиралганбыз. Жаз башы суук болганы ючюн тереклеге заран жетип биз умут этген пландан жаладан 70 проценти чыкканды. Тирлики асырагъа Искожда комплексге ташыганбыз. Ала анда он ай тенгли бирни товар сыфатларын тас этмей саклангырыкдыла.

Бюгюнлюкде алыучуларыбызны асламысы уллу тюкендиле. Нек дегенде 200 тонна сыйынган камера ачылса, продукцияны он күндөн кеп кыалмай сатып бошарга керекди. Жарсыугъа, арт эки жылда алма азырак сатылады. Болсада бизни эрттеден бери ишлеген алыучуларыбыз Жангы жылдан сора келип башларыкдыла.

– Тирлик жыярга кесигизни ишчилеригиз жетишаламыдыла?

– Алма жыйгъа жыл сайын эм азындан жетмишден аслам адам келеди. Алагъа кюн сайын 1400 сом төленеди. Ол кыайсы юйюрге да ахшы кышумчулукду. Биз пластик орунлары бла прицеплени ташырча тракторлары болганлары да чакырабыз.

Андан сора да, январьдан башлап марты ахырына дери тышындан чакырылган специалистле тереклени керексиз бутакларын бла чырпыларын кесип кетереди.

– Бусагъатда кыаллай жумушла бла кюрешесиз?

– Кыш сууклада терек бах-

СПОРТ

Ёхтемлендиредиле,
умутландырадыла

Кетип барган жылда спортчуларыбыз кеслерини жетишимлери бла, хар замандача, кыуандыргандыла. Халкыла аралы даражада бардырылган эришулеге кыатышур онг болмаганы себепли, жашла россейли эришуледе жетишимлиле болгандыла.

Дунияны чемпионатында кыаруун кёргюзюр амалы уа жаладан Венгрияны жыйымдык командасыны кыауундагы гежефибиз Мусукаланы Исмайлы болганды. Сентябрь айда Белградда бардырылган дунияны чемпионатында ол «доммак» майдал алып, барыбызны да кыуандырган эди.

Ызы бла уа Кызан шахарда Битеуросей спартакиадала бардырылган эдиле. Алагъа кыатышхан 10 минг спортчуну араларында дзюдочу Мисирланы Исмайыл бла гежеф Локиланы Жамболат да бар эдиле. Бу эришуле дагыда дзюдочу кызыбыз Гуппойланы Алина да кыатышырга керек эди, алай, Спартакиадага хазырланыуу жараулары кезиунде кылуна чып тошюрюп, баралмай кыалганды.

Мисир улу, 66 килограммга дери ауурлукда эрише, финал сермеше чыгып, «алтын» кыоллу болганды. Сёзсюз, бюгюнлюкде Исмайыл кеси ауурлугунда россейли дзюдочуладан бек кючлосюдо.

Гежефлерибизни юслеринден айтханда, тырнауузчу Локиланы Жамболатха 63 килограммга дери ауурлук кыаууну финалда Башкыортостаны келечиси Саид-Хусейн Бакаев бла тюеширге тошгенди. Бу жолгу сермеше Локия улу хорлатып, Спартакиаданы «кюмошюне» тийишли болганды. Эки жашыбыз да миллетибизни кыуандырганлары хакды.

Кеп болмай Челябинск шахарда дзюдодан «RussianJudoTour» деген эришулени кыаууну кирген халкыла аралы турнир бардырылганды. Эришулеге кыатышырга уа, россейли спортчуладан сора да, Монголиядан, Индиядан, Тажикистандан, Узбекистандан, Беларуссиядан эм Израильден 200-ден артык спортчу келген эди.

Бу турнирде Россейни жыйымдык командасыны кыауунда КъМР-ни «Дзюдодан спорт школуна» келечиси Цийкъанланы Ислам да эришгенди. 66 килограмм ауурлукда сермеше, ол бир бири ызындан 5 хорлам болдурганды. Финалда Красноярск шахарны келечисин хорлап, сыйлы турнирни алтын майдалын кыатханды.

Жылны ахырына жууук Нальчикде халкыбызны белгили адамларыны хурметлерине кеп спорт турнир да бадрылган эди. Назмуучуларыбыз Мечиланы Кязимни, Гуртуланы Салихни атлары бла эркин тутушудан эм боксдан даражалы эришуле этгендиле.

Дагыда СССР-ни боксдан устасы Зокаланы Артурун хурметине турнир кыуралганды. Бу жол аны ММА-дан бардырылган эди. Назмуучуларыбыз Мечиланы Шимал Кавказын субъектлеринден 100-ден артык жаш спортчу келген эдиле.

Келе турган жылда да спортчуларыбыз хар бирибизни да бийик кёрумдюери бла кыуандырганлай турурла деп ийнанабыз.

ТАПАКСХАНЛАНЫ Аминат.

Мадарымпык

Бюгюнлюкде кыралда жемини бла наныкны ючден бири Кыабарты-Малкыарда жыйылады. Бусагъатда республикада кепжыллык битимле 24,5 минг гектарда ёсдюроудиле, андан терк айныган терек бахчалагъа 19,5 мингден аслам гектар жетеди. Саулай алып айтханда, быйыл 535 минг тоннадан аслам тирлик алынганды. Анга кесини юлюшюн Экинчи Чегемде чекленген жууалыгы болганды «Богатыр урожай» биригуде да кыошханды. Биз аны производство бёлюмюне башчылык этген Жамалдинланы Азамат бла тюешип, ушах этгенбиз.

«Муратыбыз терек
бахчаларыбызны
кенгертиргеди»

ючюн окыуна, анга угъай демейме. Алгын алган сынауум болушса да, адамлагъа оноу этиу не заманда да кыйынды. Алай жангы ишге кысыха заманы ичинде, тошонгенме. Болсада, хар ишдеча, билиминги дайым ёсдюрюп турмасанг, жарамайды.

– Мюлкюгюзно юсюнден айтсанг эди?

– Бюгюнлюкде Экинчи Чегемде терек бахчалыгыбыз 40 гектарга жетдиле. Аны бла бирге жаныбызда 100 гектар чаклы бирни да алганбыз, анда юч жылны арпа ёсдюребиз. Аушигерде да 40 гектардан асламны тутхан терек бахчабыз барды.

Мюлкю кыурап 2018 жылда башлаганбыз. Битимлени орнатырдан алгъа, жерни ташдан тазаларга тошгенди. Саулай алып айтханда, эки жыйырма гектардан 25 машина таш кетергенбиз. Аны бла бирге тегерек-башны иплендиргенбиз, 2,5 километрге жараууз бетон арыкларыны игилерине алышханбыз.

«Бахчачыны юйю» деген эки кыатлы офисибиз да барды. Анда уа, управлающыни, агрономну, кылауурну кабинетлери, хамам, ашхана да. Объекте жылыу энци котельнаядан бериледи. Ток, Интернет эм таза суу да тартылгандыла. Арбазыбызда энци техникага эркин жапма ишленгенди. Тереклени тамычы амал бла сугъарырга насос станциясы бла уллу бассейн да салганбыз.

Аушигерде бёлюмюбнозю юсюнден айтханда, мында да хар неда тынгылды этилгенди-офис, техникага жапма, инструментлеге склад да бардыла. Терек бахчачылыкны жерни энчилигине кёре, тапкала амал бла кыуарга тошгенди. Аны бла бирге сугъарырга сууну теш башында чыккырга насос тартады. Мында «Моди», «Флорида» эм «Голд-Раш» сорта ёседила, сынауу халда кертме, эрик, балли терекле да орнатханбыз.

– Сизде неча адам урунады?

– Мени бла бирге агроном Эней-

– Техникагыз, башха керекле да жетемдиле?

– Хау. Энци техникабыз эм оборудованиыбыз да тыш кыраллада чыгарылганладыла. Тереклени эм сугъарычу системаны да Италиядан келтиргенбиз. Оборудованиыны юсюнден айтханда, ол бизни хауа болумга келиширча жангыдан жарашдырырга керек болады. Бусагъатда энци бир зат болмаса, оборудованиыны, тереклени эм башха материалланы да кесибизни предприятияла чыгарадыла. Ол себепден импортну алышындырырга чырмау этерча зат жокдыу.

Энци техниканы юсюнден айтханда, мен башчылык этген мюлкде терт трактор, дарман чачдыргыч, бутаквланы бла чырпыланы ууаклаган, терек тюлеге семиртгичле атхан, тазалаган, чалган, кызган эм башха оборудование бла устроитвола да бардыла.

Керекли препаратланы бла семиртгичлени Нартанда «Агрохимия» предприятиядан алабыз. Сезонда эки трактор бла дарман чачдырабыз, болсада аны онбир кереден кеп салмазга кюрешибиз. Бирси жерледе ол жыйрамдан отуздан да кеп чачдырады.

– Кыаллай алма ёсдюребиз, тирлик кыуундырамыды?

чалада иш тохтап кыалады дерча тюйюлдо. Тюрлю-тюрлю жумушла чыгъа туруучудула. Биринчи сууклада окыуна энци техникада, насос станцияда, сугъарган системада да сууларын тегкенбиз. Бу кюнде уа буз кылын тошюп, ток чыбыкларыбызны юзюп жуучуханды. Болсада Чегемни электросетьлерини специалистлери бузуклыкуну терк кетергендиле.

– Келир заманга кыаллай муратарыгыз барды?

– Ала кепдюле, алай бек алгъа жюз гектарда терекле салыр умутлубуз. Анда алма эм эрик да ёсеркидиле. Бусагъатда тирлики сакларга жер тапхан кыйынды, аны ючюн кесибизге холодилик ишлемей жарарык тюйюлдо. Ол ишленрик жерге дери ток тартханбыз, энди онг болганлай, юч минг тонна сыйынырык объектни кыурулушун башларыкбыз.

– Жангы жылга не айтырга сюесе?

– Жангы жыл игилике ийнадырган жомаклы байрамды. Ол себепден хар юйюрге саулук, мамырлык, монглук тежейме. Хар кимни да этген муратлары толсунла, Жангы жылыбыз огурулулук бла келсин!

Ушахны КУРДАНЛАНЫ Сулейман бардырганбыз.

«Заман» газетни 2023 жылгъа орузламасы

Вашиа аи (Январь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Баурым аи (Февраль)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22*	23	24	25	26
27	28					

Тотурну ал аиы (Март)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
		1	2	3	4	5
6	7*	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Тотурну арт аиы (Апрель)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Хычауман аи (Май)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Никкола аи (Июнь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Элия аи (Июль)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Къаркъар аи (Август)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Къаркъаууз аи (Сентябрь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Этийыкъ аи (Октябрь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Абустоану ал аиы (Ноябрь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
		1	2	3*	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Абустоану арт аиы (Декабрь)

пн	вт	ср	чт	пт	сб	вс
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

22 – байрам/солу кюн

22* – байрамны аллында къыскартылгъан кюн

22 – ишчи кюн

Алгышпаула

Жолубуз
танглы
болсун!

Жангы жылча кыуанчлы кюнубюзде дайым тауларыма кырауучума. Ала уа манга бир назму сезим, оюм бермей кыоймаучудула. Бу жол ала: «Халккыбыз сюрюнгенд кыайтханлы биз бийик болгъанбыз бютюнда»,- дегенни айтхандыла.

Халккыбыз кеп кыйынлык керген, кеп азап да чеккенден бириди. Уруш ертенинден, кенгюнчюлюк зарауатындан, дагыда кеп палахладан да таулула кеслерини жигитликлерини, миллет эслиликлерини, мадарымлылыкларыны хайырындан кытуула, жашауу кыйын ауушларындан бет жарыккы ете келедиле.

Чыныккы халккыбыз ез жерине кыайтып, атала от жагбасында от этип, бизге тансык болуп турган тауларыбызны хауасындан солуп, элерибизни аягы юсюне сюеп, кесини жангы жашауун бардырады. Кепню бизни кючюбюз, шуеулюккыда - кючюбюз, жырыбызда - кючюбюз. Халккыбызны нарт сезюу, актыллы сезюу келди бюгюн эсиме - жыры барны, жолу бар! Бизни халккыбызны емюрлюк жолу барды!

Байрамга чыккы таулу,
Туудугу биргесине.
Таула да баш иелле
Ол таулуун кесине
Жылыбыз жангы болсун,
жолубуз танглы болсун!

СОЗАЙЛАНЫ Ахмат,
КыМР-ни, КыЧР-ни да
халк поэти.

Газетни келир номери
2023 жылда 10 январьда
чыгъарыккыды.

САУГЪАЛАУ

Биринчилени
санында

Озган ыйыккыда Дондагы Ростовда «Россейни 100 жетишимли адамлары» федерал саугъаны беруу етгенди. Аны «Айныу» битеуроссей организация бла PRO журнал жыл сайын бардырадыла. Быйыл хорлаганлыны кыауумунда уа «Жылны бек иги сабий проекти» номинацияда хорлаганлыны арасында фуд-блогер, бир ненча проектни автору Мокъаланы Гульнара да барды.

Ол билдиргенге кере, быллай даражалы эришууге кыатышыргъа аны тийишли керюп чактыргъанлары анга бек хычууун керюнген эди. Саулай да кыралдан бу номинацияга 300 адам кыагыт берген эди. Аладан 43-сю сайланганды. Арта аланы араларында таулу кызыны «Бек иги сабийле» деген проектин хорламга тийишли кергенлери бек кыауундыргъанды.

Гульнараны ишча кыралыбызда болмагыны энчи магъананы тутады. Дагыда аны ашсуу жарашдырууга энчи эс белгени, Москвада бардырылган кермючлеге да тири кытыша келгени премияны кырауаганлыны бек сейирсиндиргенди.

Бюгюнлюкде уа Мокъаланы Гульнара кыралыбызны ара шахарындады. Ол жолуочулук белгиле телепроектлени бирине кыатышуу бла байламлыды.

КЪАСЫМЛАНЫ Аминат.

Сый беруу

Кыйыны эслемей
Кылмагъангы

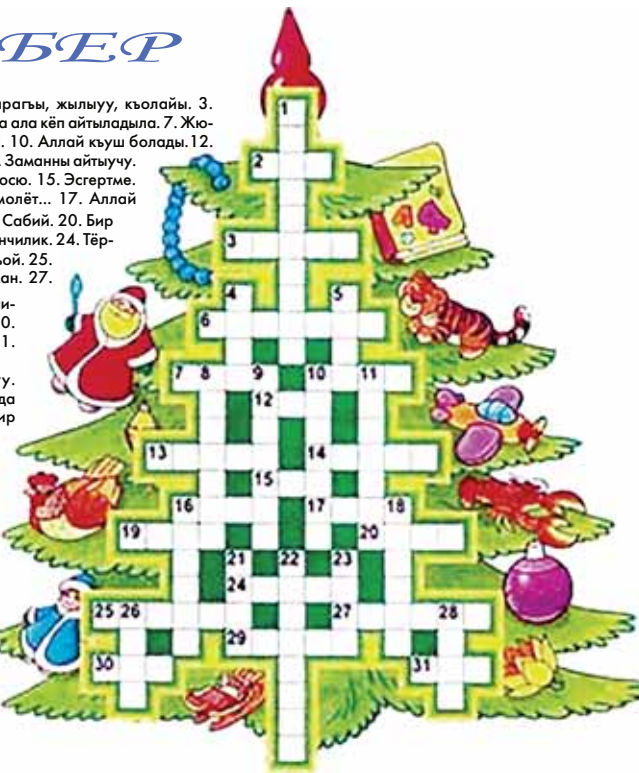
Бу конледе Ингуш Республиканы таматасы Махмуд-Али Калиматов субъектни айнытууга кыйын салганлыны ИР-ни Сыйлы грамоталары бла саугалагъанды. Аллай сыйга тийишли болганлыны араларында РФ-ни Ич ишле министрствосуну Наркотиклеге контроль этиу жаны бла управлениясыны Ингушетида бёлюмюно таматасы полицияны полковниги Гергаланы Марат да барды. Ол регионда право нызамны саклаууга салган кыйыны ючюн белгиленгенди.

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 2. Юйно чырагы, жылуу, кылайы. 3. Чибинчи. 6. Жангы жылда ала кеп айтылдыла. 7. Жюрекке сабырлык берген. 10. Аллай кыуш болады. 12. Хорлам келтирген ай. 13. Заманны айтычу. 14. Ат хайуанны тюрлюсю. 15. Эсгертме. 16. Машина, арба, самолёт... 17. Аллай жерни сюеди битим. 19. Сабий. 20. Бир адамда, затда болган энчилик. 24. Тертюнчю жылына кирген кыой. 25. Нега да жараган дарман. 27.

Осман кыралны аскерчиси. 29. Таулу суусап. 30. Жылтырауук халы. 31. Адамны кеси намысы.

ЁРЕСИНЕ: 1. Учунуу. 4. Ишде, окууда да алда барган. 5. Жаш. 8. Бир бирни кыуундыргы берген затла. 9. Аллай адам жазыккы. 10. Сууну кюркуулу жери. 11. Ишчи адам алай жашайды. 16. Ишин этдир ючюн, таматагы жашырын берилген зат. 18. Адамны жарыккы керюптөн шарт. 21. Байрым кюнню намаз. 22. Жылда кыуанч кюле. 23. Эрттегили хапар. 26. Сырт. 28. Тёрели болуп, халккы кылыгына синген зат.

Газетни 153-чю номеринде басмаланган сёзберни жууаплары:

ЭНИНЕ: 5. Кыасмак. 6. Оракчы. 9. Кулак. 10. Боран. 11. Атлес. 12. Жугар. 16. Кыпты. 18. Дыгалас. 19. Ажымлык. 20. Эслилик. 21. Инженер. 22. Ауара. 25. Кынат. 30. Хурма. 31. Садак. 32. Кыйма. 33. Унутуу. 34. Жастык.

ЁРЕСИНЕ: 1. Габара. 2. Аккыюл. 3. Жомак. 4. Ачтыкы. 7. Губу. 8. Дерт. 13. Гуржаба. 14. Сырыйна. 15. Жансюер. 17. Пелиуан. 23. Урум. 24. Романс. 26. Алысын. 27. Алма. 28. Базук. 29. Кыалжа.

Кыуупукукыга салыу

Тогузаланы Тахир —
урунуу жаны бла тамата
Кырал инспектор

Тогузаланы Магомедни Тахир Кыабарты-Малкьарда урунуу кырал инспекциясыны башчысына салынганды, республикада урунуу тамата кырал инспектору болганды. РФ-ни урунуу эм социал кыоруула министри Антон Котяков аны бла байламлы буйруккыга алгъаракда кыол салганды. Бу кыулуугуна дери Тахир Магомедович ол ведомствону башчысыны экинчиси болуп турганды.

Эсте сала айтсак, Тогузаланы Тахирге былтыр «Кыабарты-Малкьар Республиканы сыйлы юристи» деген ат берилген эди. Аны юсюнден республиканы башчысы Казбек Кокюну указы былтыр 30 апрельде чыккыган эди.

Учредитель: Кыабарты-Малкьар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зухура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кыоруула жаны бла Кыабарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмага "КыМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство "Южный регион" ООО-ну типографиясында басмаланганды. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикте кере 19.00 сагытта кыол салында. 20.00 сагытта кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ МОМЕРИ
ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Османлы Хайса - дежурный редактор, Кучукланы Сафият, Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретары орунбасарлары; Зезаланы Лида (1,2,9,10-чу бетле), Геляланы Валя (3,4,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1451 экз. Заказ № 2594
Багысы 15 сомду.

РЕДАКЦИНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почта:
elbor_50@mail.ru